

Anna Ruszar

Bolechowice-Zielona, gm. Zabierzów, woj. krakowskie. Stanowisko 9

Informator Archeologiczny : badania 21, 20-21

1987

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

BOGUSZEWO, gm. Gruta
woj. toruńskie
Stanowisko 43

Muzeum w Grudziądzu

Badania prowadził mgr Ryszard Kirkowski. Finansował WKI w Toruniu. Pierwszy sezon badań. Osada kultury ceramiki wstęgowej rytej, kultury późnej ceramiki wstęgowej, kultury pucharów lejkowatych oraz depozyt z okresu wpływów rzymskich.

Stanowisko położone jest w północnej części Pojezierza Chełmińskiego, w strefie o urozmaiconej budowie geomorfologicznej. Znajduje się około 500 m na wschód od Jeziora Melno na pograniczu wsi BoguszeWO i Linowo. Zajmuje obszar o powierzchni około 1,5 ha, z wyróżniającymi się dwoma strefami osadniczymi o różnej chronologii. Badania o charakterze weryfikacyjno-ratowniczym przeprowadzono w obrębie obu stref, odsłaniając powierzchnię 200 m².

W pierwszej strefie, znajdującej się na niewielkim wypłaszczeniu stoku wyniesienia, odsłonięto fragmenty osady kultury ceramiki wstęgowej rytej. Dotychczas odsłonięto 2 obiekty, w tym ziemiankę, które dostarczyły łącznie 2200 fr. ceramiki, zdobionej w stylu zofi-polskim. Jest to zespół czysty, w którym elementy późniejszej, nutowej, fazy reprezentowane są przez około 0,5 t ceramiki. W strefie tej znaleziono także depozyt z okresu wpływów rzymskich, na które składały się dwie bransolety, cztery paciorki z bursztynu oraz 1 z masy szklanej.

Powyżej tej osady, na krawędzi wyniesienia, odsłonięto fragmenty osady kultury ceramiki wstęgowej rytej, kultury późnej ceramiki wstęgowej oraz pucharów lejkowatych. Zachowana stratygrafia pozwoli na uściślenie dotychczasowych wyznaczników chronologicznych tych kultur. Warstwa datowana na wczesny okres II fazy kultury pucharów lejkowatych zalegała bezpośrednio nad warstwą kuterową i obiektami 6/ z fazy III kultury późnej ceramiki wstęgowej, pod którymi znajdował się duży obiekt kultury ceramiki wstęgowej rytej, z późnych faz jej rozwoju. W strefie tej wydobyto około 3000 fr. ceramiki.

Fakt obecności tak wczesnych materiałów kultury ceramiki wstęgowej rytej oraz zachowanych korelacji stratygraficznych kultury późnej ceramiki wstęgowej i pucharów lejkowatych stawia badany obiekt w rzędzie najważniejszych poznawczo stanowisk ziemi chełmińskiej.

Badania będą kontynuowane.

BOLECHOWICE-ZIELONA, gm. Zabierzów
woj. krakowskie
Stanowisko 9

Muzeum Archeologiczne
w Krakowie

Badania prowadziła mgr Anna Ruszar. Finansowało MA w Krakowie. Pierwszy sezon badań. Osada kultury ceramiki wstęgowej rytej.

Osada położona jest w trójkącie między zakolem Robylanki, drogami z Zielonej do Więckowic i z Zielonej do Bolechowic. Stanowisko zostało odkryte w trakcie badań AZP.

Ze względu na znajdowane na powierzchni bardzo duże fragmenty naczyń grubej roboty kultury ceramiki wstęgowej rytej, a także liczny materiał krzemienno-wytypowano je do przeprowadzenia badań sondowych o charakterze ratowniczym. Celem ich miało być przede wszystkim ustalenie stopnia zniszczenia stanowiska, jak się wydawało bardzo zagrożonego, oraz próba uściślenia jego chronologii.

W wytyczonym w środkowej partii osady wykopie o długości 25 m i szerokości 3 m stwierdzono pozostałości dwóch domów słupowych oraz 4 jam. Udało się odsłonić narożnik północno-zachodni chaty nr I wraz z częścią jej ściany zachodniej /długość odsłoniętego odcinka ściany ok. 22 m/ oraz przypuszczalnie narożnik południowo-wschodni chaty nr II z częścią jej ściany wschodniej /długość odsłoniętego odcinka - ok. 12 m/.

Z chatą nr I wiąże się zapewne jama nr 1, o wydłużonym kształcie służąca zapewne do wybierania gliny. W jamie tej znaleziono jedne jak dotąd fragmenty naczyń z ornamentem rytym. Zarząca tej jamy

pokrywa się równocześnie z linią słupów chaty nr II. Wzajemna stratygrafia tych obiektów wymaga jeszcze dalszych obserwacji, można natomiast z tego wnioskować o różniczasowości obu odkrytych domów.

Pozostałe jamy zostały odsłonięte w niewielkich fragmentach w ścianach wykopu.

Materiał ruchomy, poza jamą 1, w której wystąpił w dość sporej ilości, nie był zbyt liczny. Pojawił się on w postaci wyrobów krzemianych, obsydianowych, fragmentów naczyń glinianych, polepy i drobnych węglików, drzewnych. Generalnie można go wiązać z kulturą ceramiki wstęgowej rytej.

Materiał został złożony w MA w Krakowie.

Badania będą kontynuowane.

BRODY POMORSKIE
woj. gdańskie
Stanowisko 20

Muzeum Archeologiczne
w Gdańsku

Badania prowadził mgr Olgierd Felczak. Finansowało MA w Gdańsku. Trzeci sezon badań. Osada wielokulturowa: kultura ceramiki wstęgowej rytej, kultura pucharów lejkowatych i wczesna epoka żelaza.

Prace prowadzono nadal w centralnej części stanowiska oraz na jego wschodnim i zachodnim skraju. Miały one na celu uściślenie danych na temat charakteru zabudowy i wielkości omawianej osady. Złożono w sumie 6 wykopów od 21 do 26 o łącznej powierzchni 300 m².

Rezultatem badań było odkrycie 10 dalszych obiektów nieruchomości reprezentowanych przez 2 paleniska oraz 8 jam typu gospodarczego lub odpadowego. Głębokość ich wynosiła od 40 do 60 cm a średnica mieściła się w granicach od 70 do 180 cm. Dziewięć wyżej wymienionych obiektów należy wiązać z osadnictwem kultury pucharów lejkowatych a jeden z nich jest pozostałością po niewielkiej osadzie z okresu wczesnej epoki żelaza.

Zdecydowana większość artefaktów wiąże się z kulturą pucharów lejkowatych. W ramach materiału ceramicznego zarejestrowano około 2 tys. fragmentów, należących do takich naczyń jak: puchary, anfony, flaszki z kryzą oraz formy zasobowe. Ornamentem dominującym są odciskane słupki pionowe, usytuowane z reguły pod krawędziami naczyń. Ponadto odkryto półwytwory i narzędzia krzemienne i małą siekierkę kamienną.

Podobnie jak w ubiegłym roku, pozyskane materiały należy datować na fazę III B dla kultury pucharów lejkowatych według periodyzacji przyjętej na Kujawach.

Na wyróżnienie zasługują także wyroby gliniane z wczesnej epoki żelaza w liczbie kilkuset fragmentów naczyń.

Badania będą kontynuowane.

BRZESKI, gm. Klwów
woj. radomskie
Stanowiska 1 i 2

patrz
okres wpływów rzymskich